

Xabier Letona

◆ ARGIAKO ZUZENDARIA

DANI BLANCO

EAJren eta EH Bilduren erantzukizuna

ETA-K 2011ko urriaren 20an bere jardun armatuaren amaiera iragarri zuenetik, euskal gizartea askoz hobeto dago, bai behintzat bakea eta elkarbizitza eraikitzeari dagokionez. Krisiak, aldiz, okerrera egin du eta horrek bigarren maila batean utzi du atzo goizera arte gure arazo handiena zena. Ur handiagotan sartu gabe, askoz hobeto gaudela esan genezake, batez ere ETAREN mehatxupear ziren milaka pertsona lasai ibili daitezkeelako gaur egun, norbaitek hilko dituen edo eraso egingo dien beldurrik gabe. ETAREN jarduera gero eta urriagoa eta bazterrekoagoa zen azken urteetan, baina oraindik ere euskal gizartearen ohiko bizitza baldintzatzeko indarrarekin. Bost hamarkadaren ondoren, gizarteak behar zuen bakea eta elkarbizitza eraikitzeo aukeratxo bat eta ETAK duela urtebete jarri zuen bere ale nagusia: borroka armatuaren behin-betiko amaiera.

Baliatu al da denbora hau bake prozesuan aurrera egiteko? Erantzuna garbia bezain latza da: ez. Edo ez behintzat publikoki, gizarteari begira, honen parte hartzearekin... eta hauek guztiak ezinbestekoak dira, bake prozesu eraginkor bati begira. Gogorra bada ere, hori da sentipen orokorra, egoera geldi dagoela. Esparru bakarra ari da garatzen indarrez, ezker abertzalearen parte hartze politikoari dagokiona; ozta-ozta baina hor Espainiak legezko atek ireki dizkio ezker abertzaleari eta hau ondo baliatzen ari da aukera: Bildu eta Amaiurrekin lehenago, eta orain EH Bildurekin.

Gainerakoan, ez da bake prozesu batek eskatzen duen giro eta oinarririk: ETAK eta ezker aber-

tzaleak egin dituzte lehen pauso garrantzitsuak, baina PP buru, Estatu ez da ia mugitu. Eta mugimendu agerpen txikiren bat egin duenean, argi geratu da barne arazo handiak dituela. Hala ikusi zen Barne Ministerioak bere espetxe politika berriaren asmoak agertu zituenean eta berdin Josu Uribebarria presoaren auzian. Aitortu behar da, gainera, borondate handia behar dela agerpen horiei keinu izaera emateko. Krisiaren bultzadaz edo aitzakiaz, instituzio nagusiek ere gaia ahanzturan utzi dute: urtebetean ponentzia parlamentario bat besterik ez da bideratu ia eta honek ez zuen lortu ezker abertzalea bere baitan hartzea.

Baliatu al da denbora hau bake prozesuan aurrera egiteko? Erantzuna garbia bezain latza da: ez. Edo ez behintzat publikoki, gizarteari begira, honen parte hartzearekin... eta hauek guztiak ezinbestekoak dira, bake prozesu eraginkor bati begira

Sinbolikoki, Arnaldo Otegi eta Bateraguneko beste espetxeratuak dira egoeraren adierazle esanguratsuenak: bakea egin behar duen Estatuak duela hiru urte espetxeratu zituen eszenatoki guztian giltzarri izan diren ezker abertzaleko buruzagiak, eta tartean askatzeko aitzakia eta aukerarik falta ez bada ere, kartzelan jarraitzen dute. Egoerak esperpento itxura hartzen du Otegi komunikazio debekuarekin zigortzen dutenean, honek BECe-ko EH Bilduko mitinerako grabaketa bat egin zuelako. Baina hori da arazoetakoa akaso egun, Espai-

niaren egoeran esperpentoa lau haizetara zabaltzen ari dela.

PP-K eta PSOEk harresi bat eraiki dute bake prozesuan aurrera ez egiteko: ETA disolbatu arte ez da mugimendurik egongo. Baina Madrilek urteetan nola jokatu duen ikusita –berdin Gernikako Estatutua, Ibarretxe Plana, ezker abertzalea edo orain bake prozesuarekin– aitzakiaren kiratsa jasan ezina da. Urratsak eman nahi ez direnean beti dago aitzakiaren bat. Su-eten garaietan, behin-betiko behar zuela; edo gaitzespena behar dela, edo barkamena, edo ETA desegitea... Urtebete denbora gutxi da bake prozesu bat bideratzeko, ados, baina ez dagozkion keinuak egiteko eta gizartea klabe horretan kokatzeko. Eta ez da hori egiten ari.

EAJk eta EH Bilduk badute lanik Eusko Legebiltzar berrian. Uneon, herritarren arazorik larriena krisia bada ere, hori ezin da aitzakia izan bakegintzan pauso erabakigarriak ez emateko. Areago, normalizazio politikoa bideratzeak, indarrak askatuko ditu hain sakona den multi-krisi garaiari behar legez heltzeko.

Arazorik handiena da ea nola lortu PP ere gurdi horretara igotzea, honen praxiak bi norabide arriskutsu erakusten ditu eta: bata da presoen gaia xantaia gisa erabiltzeko tentazioa izan dezakeela; bestea, orain Kataluniakoa ere baduen arren, gatazkaren iraupena kohesio tresna gisa baliatzea Espainian. Euskal herritarren presio da hala-koak saihesteko estra-tegia eraginkorrena, baina horretarako, herritarrak aktibatzea ezinbestekoa da. ■

